

**DĪZEĻVILCIENA VADĪTĀJA (MAŠĪNISTA)
PROFESIONĀLĀS KVALIFIKĀCIJAS PRASĪBAS**

1. Profesijas nosaukums, kvalifikācijas līmenis	
Dīzeļvilciena vadītājs (mašīnists)	Trešais profesionālās kvalifikācijas līmenis (3.PKL), (atbilst ceturtajam Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenim 4.LKI))
2. Profesijas nosaukums	
Dīzeļvilciena vadītājs (mašīnists) ir specializācija profesijai: Lokomotīvu saimniecības tehniķis , 3. PKP atbilst 4. LKI. Uz dīzeļvilciena vadītāja (mašīnista) profesiju attiecināmi lokomotīvu saimniecības tehniķa profesijas pienākumi un uzdevumi, kā arī veicami papildu pienākumi: 1. Dīzeļvilciena sagatavošana darbam. 2. Dīzeļvilciena ekspluatēšana.	

**3. Darba uzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes un attieksmes,
zināšanas un PROFESIONĀLĀS kompetences**

Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)
3.1.	Pieņemt dīzeļvilcienu.	<p>Pārbaudīt dīzeļvilcienu saskaņā ar lokomotīvu brigāžu amata instrukcijā noteikto kārtību.</p> <p>Pārbaudīt dīzeļvilcienu saskaņā ar vilces līdzekļa ekspluatācijas instrukcijā noteikto kārtību.</p>	<p><u>Priekšstata līmenī:</u> Dīzeļvilciena remonta sistēma.</p> <p><u>Izpratnes līmenī:</u> Dīzeļvilcienu tipi, uzbūve un darbības principi.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Lokomotīvu brigāžu amata instrukcija. Dīzeļvilciena ekspluatācijas instrukcija.</p>	<p>Spēja atbildīgi pieņemt dīzeļvilcienu darbam atbilstoši dīzeļvilciena tipam, normatīvajiem aktiem un tehniskās dokumentācijas prasībām.</p> <p align="right">4. LKI</p>
3.2.	Izpildīt dīzeļvilciena tehnisko apkopi.	<p>Pieņemot dīzeļvilcienu, apskatīt to, saskaņā ar noteikto tehniskās apkopes izpildes kārtību.</p> <p>Nododot dīzeļvilcienu, apskatīt to, saskaņā ar noteikto tehniskās apkopes izpildes kārtību.</p> <p>Veikt dīzeļvilciena tehnisko apkopi.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u> Dīzeļvilciena tehniskās apkopes kārtība. Dīzeļvilciena agregātu darbības princips.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Tehniskās apkopes izpildes kārtība pieņemot dīzeļvilcienu. Tehniskās apkopes izpildes kārtība nododot dīzeļvilcienu.</p>	<p>Spēja atbildīgi veikt tehnisko apkopi, pieņemot un nododot dīzeļvilcienu, atbilstoši tehniskās apkopes kārtībai un amata pienākumiem.</p> <p align="right">4. LKI</p>
3.3.	Aizpildīt dīzeļvilciena tehnisko dokumentāciju.	<p>Iepazīties ar dīzeļvilciena tehniskā stāvokļa žurnālu.</p> <p>Veikt ierakstus dīzeļvilciena tehniskā stāvokļa žurnālā.</p> <p>Veikt ierakstus motorvagona ritošā sastāva pilnīgās bremžu pārbaudes žurnālā.</p> <p>Ievērot lokomotīvu brigāžu amata</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u> Dīzeļvilciena tehniskās dokumentācijas veidi.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Dīzeļvilciena tehniskās dokumentācijas aizpildīšanas kārtība.</p>	<p>Spēja precīzi aizpildīt dīzeļvilciena tehnisko dokumentāciju atbilstoši tehniskās dokumentācijas prasībām.</p> <p align="right">4. LKI</p>

		instrukcijā noteikto kārtību, aizpildot tehnisko dokumentāciju.			
3.4.	Pārbaudīt dīzeļvilciena bremžu darbību un bremzēšanas līdzekļus.	<p>Veikt dīzeļvilciena bremzēšanas līdzekļu tehniskā stāvokļa pārbaudi.</p> <p>Veikt dīzeļvilciena pilnīgo bremžu pārbaudi.</p> <p>Veikt dīzeļvilciena vienkāršoto bremžu pārbaudi.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u> Dīzeļvilciena bremžu darbības princips. Dīzeļvilciena bremžu uzbūve. Dīzeļvilciena bremzēšanas līdzekļi.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Dīzeļvilciena bremžu pārbaudies veidi. Dīzeļvilciena bremžu iekārtu darbības pārbaudes kārtība. Dīzeļvilciena bremzēšanas līdzekļu izmantošanās kārtība.</p>	Spēja atbildīgi pārbaudīt dīzeļvilciena bremžu darbību un bremzēšanas līdzekļus atbilstoši dīzeļvilciena tipam, normatīvajiem aktiem un tehniskās dokumentācijas prasībām.	4. LKI
3.5.	Pārbaudīt dīzeļvilciena kustības drošības ierīču un radiosakaru darbību.	<p>Veikt dīzeļvilciena automātiskās lokomotīvu signalizācijas darbības pārbaudi.</p> <p>Veikt dīzeļvilciena radiosakaru pārbaudi.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u> Dīzeļvilciena automātiskās lokomotīvu signalizācijas veidi un darbība. Dīzeļvilciena radiosakaru veidi un darbība.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Dīzeļvilciena automātiskās lokomotīvu signalizācijas pārbaudes kārtība. Dīzeļvilciena radiosakaru darbības pārbaudes kārtība.</p>	Spēja atbildīgi pārbaudīt dīzeļvilciena kustības drošības ierīču un radiosakaru darbību, atbilstoši normatīvajiem aktiem un tehniskās dokumentācijas prasībām.	4. LKI
3.6.	Ekipēt dīzeļvilcienu.	<p>Pārbaudīt smērvielas, degvielas, dzesēšanas šķidrumu, smilšu un ūdens līmeni.</p> <p>Nepieciešamības gadījumos papildināt dīzeļvilcienu ar smērvielām, degvielu, dzesēšanas šķidrumu, smiltīm un ūdeni.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u> Ekipēšanas materiālu veidi un to īpašības. Dīzeļvilciena smērvielas, degvielas, dzesēšanas šķidrumu, smilšu un ūdens sistēmas. Hidropārveda uzbūve.</p>	Spēja atbildīgi un precīzi ekipēt dīzeļvilcienu atbilstoši dīzeļvilciena tipam, tehniskās ekspluatācijas normām un tehniskās dokumentācijas prasībām.	4. LKI

		Ekipēt dīzeļvilcienu saskaņā ar ekspluatācijas instrukcijā noteiktām prasībām.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Dīzeļvilcienu tehniskās ekspluatācijas normas. Dīzeļvilcienu smērvielas ekipēšanas kārtība. Dīzeļvilcienu degvielas ekipēšanas kārtība. Dīzeļvilcienu dzesēšanas šķidrumu ekipēšanas kārtība. Dīzeļvilcienu ūdens ekipēšanas kārtība. Hidropārvalda ekipēšanas kārtība.		
3.7.	Kontrolēt dīzeļvilcienu spēka un palīgiekārtas, ekipāžas un gaitas daļas tehnisko stāvokli.	Pārbaudīt dīzeļvilcienu spēka un palīgiekārtu tehnisko stāvokli un darbību. Atpazīt dīzeļvilcienu spēka, palīgiekārtu, ekipāžas un gaitas daļas bojājumus. Iespēju robežās novērst dīzeļvilcienā atklātos bojājumus. Dīzeļvilcienu bojājumu gadījumos noteikt turpmākās kustības iespējamību.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Dīzeļvilcienu elektroapgādes aprīkojums. Elektrotehnikas pamati. Dīzeļvilcienu spēka un palīgiekārtas, ekipāžas un gaitas daļas bojājumu veidi. <u>Lietošanas līmenī:</u> Dīzeļvilcienu spēka un palīgiekārtas, ekipāžas un gaitas daļas darbības kontroles veidi. Dīzeļvilcienu spēka un palīgiekārtas, ekipāžas un gaitas daļas darbības kontroles metodes. Dīzeļvilcienu spēka un palīgiekārtas, ekipāžas un gaitas daļas bojājumu novēršanas metodes. Dīzeļvilcienu ekspluatācijas instrukcija.	Spēja uzmanīgi un atbildīgi kontrolēt dīzeļvilcienu, atpazīt bojājumus un pieņemt lēmumu par tālāku rīcību atbilstoši vilces līdzekļa tehniskajā dokumentācijā noteiktajai kārtībai.	4. LKI
3.8.	Veikt pasākumus dīzeļvilcienu nestandarta situāciju gadījumos.	Ziņot par nestandarta gadījumu atbilstoši noteiktajai kārtībai. Nodrošināt dīzeļvilcienu norobežošanu.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Dzelzeļa tehniskās ekspluatācijas noteikumi. Dīzeļvilcienu tehniskās ekspluatācijas	Spēja atbildīgi un operatīvi rīkoties dīzeļvilcienu nestandarta situāciju gadījumos, nodrošinot dīzeļvilcienu norobežošanu un pasažieru evakuāciju.	4. LKI

		Organizēt pasažieru evakuēšanu.	noteikumi. Rīcība nestandarta situācijās. <u>Lietošanas līmenī:</u> Paziņošanas kārtība. Signālpiederumu veidi. Signālpiederumu izmantošanas kārtība. Pasažieru evakuēšanas kārtība.		
3.9.	Novietot dīzeļvilcienu dīkstāvē.	Veikt tehnisko apkopi, novietojot dīzeļvilcienu dīkstāvē. Nostiprināt dīzeļvilcienu.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Dīzeļvilcienu novietošana dīkstāvē. Dīzeļvilcienu uzturēšanas dīkstāvē tehniskās apkopes veidi un metodes. Dīzeļvilcienu nostiprināšanas kārtība Dīzeļvilcienu nostiprināšanas veidi.	Spēja novietot dīzeļvilcienu dīkstāvē atbilstoši tehniskajā dokumentācijā noteiktajai kārtībai.	4. LKI

Vispārīga informācija	
Profesionālo kvalifikācijas prasību iesniedzējs	<p>Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība.</p> <p>Profesionālo kvalifikācijas prasību izstrādes darba grupa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vladislavs Labunovskis – eksperts, AS "Pasažieru vilciens", dīzeļvilciena vadītājs – mašīnists; - Andris Strautmanis – eksperts, AS "Pasažieru vilciens", Eksploatācijas daļas vadītājs; - Kristīne Zembaha – eksperts, VAS "Latvijas dzelzceļš", Personāla atalgojuma un attīstības daļas vadītāja; - Antoņina Minčonoka – eksperts, PIKC "Daugavpils tehnikums", Vilces ritekļu ekipēšanas pasniedzēja; - Ilona Grivane – eksperts, PIKC "Rīgas Valsts tehnikums", Dzelzceļa nodaļas vadītāja; - Vladimirs Novikovs – moderators, Latvijas Dzelzceļnieku un satiksmes nozares arodbiedrība, Darba aizsardzības struktūrvienības vadītājs; - Andris Bartkevičs – moderatora asistents, VAS "Latvijas dzelzceļš" Personāla direkcijas Personāla atalgojuma un attīstības daļas galvenais speciālists mācību jautājumos
Profesionālo kvalifikācijas prasību ekspertu darba grupa	<ul style="list-style-type: none"> - Dzintars Laizāns - LR Valsts Dzelzceļa tehniskā inspekcija, vecākais inspektors ritošā sastāva eksploatācijas jautājumos; - Agris Ruperts - PIKC "Liepājas Valsts tehnikums" direktors; - Linda Romele - Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība, profesiju standartu izstrādes darba grupas vadītāja; - Andris Bartkevičs – Satiksmes ministrija, VAS "Latvijas dzelzceļš" Personāla direkcijas Personāla atalgojuma un attīstības daļas galvenais speciālists mācību jautājumos - Līvija Zeiberte - VISC Profesionālās izglītības departamenta Profesionālās izglītības satura nodrošinājuma nodaļas vecākā referente
Profesionālo kvalifikācijas prasību NEP atzinums	Saskaņots 06.11.2017.
Profesionālo kvalifikācijas prasību saskaņošana PINTSA	Saskaņots 2017. gada 13. novembra sēdē, protokols Nr. 9
Profesionālo kvalifikācijas prasību iepriekš saskaņotās redakcijas	